

Вітання

Шановні колеги, дорогі друзі!

Щиро вітаємо Вас з ювілеєм! Бажаємо всім співробітникам відділу початкової освіти міцного здоров'я, наснаги, довгих років життя, творчих успіхів, щоденних несподіваних радощів!

Відділ багато зробив для вітчизняної освіти. Маємо надію – зробить ще більше.

З повагою і надією на співпрацю,
відділ інтеграції змісту загальної середньої освіти Інституту педагогіки НАПН України, м. Полтава:
В.Р.Ільченко, К.Ж.Гуз, О.Г.Ільченко, О.С.Гринюк

*При майстрах якість легше. Вони – як Атланти.
Держать небо на плечах, тому і є висота...
Ліна Костенко*

Високоповажні колеги!

Щиро вітаємо Вас із 60-річним ювілеєм професійної діяльності на освітянській ниві!

Ваша історія, славетні традиції, наукові досягнення – свідчення того, що відділ початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України є одним із потужних науково-дослідних центрів нашої держави.

Ми пишаємося Вами! Адже у відділі початкової освіти працюють непересічні Особистості, яким притаманний високий професіоналізм, неперевершена працелюбність і життєва мудрість, добра вдача і шляхетність, гідність і гуманність.

Саме такими Особистостями, які для нас слугують взірцем, є: Олександра Яківна Савченко, Надія Михайлівна Бібік, Микола Самійлович Вашуленко, Анжеліка Дмитрівна Цимбалару, Оксана Володимирівна Онопрієнко, Катерина Іванівна Пономарьова, Ольга Юхимівна Прищеп, Валентина Олександрівна Мартиненко, Оксана Вікторівна Вашуленко, Ірина Володимирівна Андрусенко та інші колеги, які свого часу працювали у лабораторії, потім – відділі початкової освіти.

Ми горді з того, що навчалися в Олександри Яківни Савченко, відомого науковця у галузі початкової освіти, автора унікальної педагогічної системи формування пізнавальної самостійності дітей молодшого шкільного віку, укладача численних підручників, навчальних посібників для ВНЗ та початкової школи. В Україні та за її межами добре знають Олександрю Яківну як талановитого керівника початкової освіти, успішного керівника української академічної школи, фахівця найвищого гатунку, мудрого педагога, доброзичливу, чуйну й унікальну особистість. Вона є визнаним авторитетом у царині педагогіки. Вражає її глибоко аналітичний розум, поєднаний із раціональним підходом до вирішення будь-якої педагогічної або життєвої ситуації, будь-якого виду наукової діяльності. Ми щасливі з того, що багато років тому Ви стали для нас, грінченківців, провідною зіркою в науковому океані Педагогіки! Ви й сьогодні долучаєте нас до пошуку нових ідей, поповнення науково-методичної скарбниці.

Микола Самійлович Вашуленко є також взірцем для багатьох поколінь фахівців, які працюють у галузі освіти і науки. Захоплюємося його педагогічною діяльністю, дослідницьким хистом, глибинною інтелігентністю. Йому

притаманна глибока людська мудрість, витончений гумор. Микола Самійлович – автор численних наукових праць, блискучий організатор початкової школи і видавничої справи, прекрасний викладач і досвідчений науковий керівник, який проторував шлях багатьом освітянам до вершин пізнання і розкриття індивідуальних здібностей.

Надія Михайлівна Бібік є великим другом, порадником і наставником нашої кафедри. Надія Михайлівна – непересічна Особистість, яка вражає нас інтелігентністю, витонченим інтелектом, почуттям гумору, душевною красою, неперевершеною порядністю. Цій надзвичайній людині притаманні природна відданість людям, роботі, друзям; делікатність, інтелігентність, сильна воля, глибокий розум, висока моральність, уміння вселяти віру; хвилювання за долю іншого, любов до життя, скромність, оптимізм, світла надія в майбутнє. Завжди будемо пам'ятати її людяне ставлення до студентів, колег під час головування на Державних іспитах, участі у конференціях, міжкафедральних семінарах...

Дякуємо також Цимбалару Анжеліці Дмитрівні – керівнику відділу початкової освіти – за її інноваційні напрацювання щодо проектування освітнього процесу початкової школи, розроблення і впровадження моделі її функціонування у межах програми "Школа майбутнього", надання можливості нашим магістрантам проходити науково-дослідну практику в відділі.

Талановитим педагогом-методистом для нас є Онопрієнко Оксана Володимирівна, яка віддає свій талант, серце людям, щедро ділиться своїм досвідом із колективом нашої кафедри, колегами, друзями. Оксана Володимирівна є одним із розробників Державного стандарту початкової загальної освіти з освітньої галузі "Математика", навчальної програми з математики для 1–4 класів, автором сучасного навчально-методичного комплексу з математики для початкової школи, який ми високо оцінюємо і застосовуємо в процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи.

Досвідченим фахівцем із методики навчання молодших школярів української мови є Пономарьова Катерина Іванівна. Під час проведення занять ми застосовуємо розроблену нею методику розвитку мовлення учнів, формування їхньої соціокультурної компетентності, а також науково-методичне забезпечення контролю й оцінювання мовленнєвої діяльності молодших школярів. Цінними для наших студентів є навчально-методичний комплект із розвитку зв'язного мовлення учнів 1–4 класів, навчальні посібники з української мови.

Кафедра співпрацює із Мартиненко Валентиною Олександрівною, провідним фахівцем у галузі методики навчання читання учнів початкової школи, автором методичних посібників для вчителів і учнів, людиною, відданою своїй справі, колегам, друзям.

Цінним для нас є також досвід фахівця у галузі математики і методики навчання в початковій школі, укладача підручника з математики, мудрого наставника, доброзичливої колеги, уважної людини Листопад Наталії Петрівни.

Плідно працюємо з Прищепю Ольгою Юхимівною, фахівцем у галузі навчання і виховання молодших школярів. Важливими для формування й вдосконалення навичок письма шестирічних першокласників, ліворуких дітей, розвитку мовлення учнів початкових класів є науково-методичні праці дослідниці.

Підтримуємо зв'язок із Вашуленко Оксаною Вікторівною, яка досліджує проблеми методики читання молодших школярів, є співавтором підручника "Буквар" й комплекту навчальних посібників із навчання грамоти для І класу початкової школи, що отримали схвальні відгуки від наших випускників – учителів початкової школи.

Співпрацюємо також із Андрусенко Іриною Володимирівною, колишньою випускницею та співробітником нашого Університету. Наші студенти із задоволенням користуються її підручниками, робочими зошитами з природознавства для учнів початкової школи, які уклала Ірина Володимирівна.

Шановні ювіляри! Ваш внесок у розвиток освіти і науки України є неоцінним, він збагачує національну педагогічну скарбницю нашої держави. Ми охоче працюємо за Вашими підручниками, високо цінуємо створені Вами навчально-методичні комплекти, залюбки користуємося навчальними посібниками з методик навчання в почат-

ковій школі. Споконвіку в Україні науковець у галузі початкової освіти є носієм духовності, знань, творцем традицій і натхненником народних чеснот, якому довірено неоціненний скарб – дітей. Саме Ви професійно та за покликом душі опікуєтесь справою формування духовно багатой, національно свідомої й освіченої особистості молодшого школяра, плекаєте вчителів початкової школи, які сіють вічне, розумне, мудре в душах допитливої дитвори.

Вагомим є ваш щоденний внесок у становлення і розвиток нашого вищого навчального закладу – Київського університету імені Бориса Грінченка, його розквіт, навчання та виховання наших студентів – майбутніх учителів початкової школи, формування їхньої професійної компетентності.

Ми пишаємося тим, що Ви, наші Ювіляри, сьогодні не лише знані в Україні науковці, а, насамперед, доброзичливі наставники, завжди ширі та відкриті для спілкування люди, з якими ми спільно вирішуємо складні наукові проблеми, долаємо професійні труднощі, віримо в розквіт вітчизняної освіти. Ваша творча й самовіддана праця заслуговує щирої поваги! Переконані, що відділ початкової освіти і надалі зберігатиме лідерські позиції у становленні педагогічної науки в Україні.

Ми уклінно дякуємо за добро і любов, які Ви так щедро даруєте нам і нашим студентам! Переконані, що Ваш величезний творчий та інтелектуальний потенціал служитиме зміцненню нашої держави.

Бажаємо Вам успіхів у творчих пошуках, натхнення в усіх сферах професійної діяльності, невичерпної наснаги у праці, радості, процвітання і ще багато років щасливого життя. Вагомим Вам здобутків, успішного втілення всіх планів і задумів. Хай Ваша праця наповнюється гордістю і величчю, приносить визнання і вдячність!

Будьмо разом, творімо разом у досягненні спільної мети!

З повагою та любов'ю!

Щиро Ваші – професорсько-викладацький колектив кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

КАЛЕЙДОСКОП СПІВПРАЦІ

*Є на світі справжні люди,
Яким ми вірні до кінця...
А.Матвійчук*

60 років... Що означає ця дата? З астрономічного погляду – це мить вічності, що швидко минає, а з нашого, суб'єктивного, – це довгий шлях становлення, розвитку і процвітання одного з провідних науково-дослідних центрів України.

Зважаючи на те, що НПУ імені М.П.Драгоманова минулого року відзначав 180-річчя свого заснування, можемо з певністю констатувати, що третину своєї історії ми тісно співпрацюємо, визначаючи розвиток вітчизняної освіти в цілому і її початкової ланки зокрема.

Співробітники лабораторії на кожному етапі функціонування цього закладу становили цілий науковий світ:

Державні стандарти початкової освіти (освітня галузь "Мови і літератури"), навчальні плани і програми, підручники та посібники, наукові статті – це та основа, на якій ми, викладачі вищих педагогічних навчальних закладів, формуємо майбутнього вчителя.

Серед форм співпраці нашої кафедри з вами відзначимо:

- написання в співавторстві наукових праць;
- рецензування підручників, посібників, статей та ін.;
- надання експертних висновків для комісії з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти МОН України;
- участь у спільних заходах, наприклад: відзначення 30-річчя виходу в світ "Букваря";
- виступи на наукових конференціях, семінарах та ін., як-от: Всеукраїнський науково-практичний семінар "Стандартизація сучасного українського письма: реалії та перспективи", що проводився на базі кафедри тощо.

Дякуємо за створення умов та надання творчої лабораторії студентам-магістрантам Драгоманівського університету, де вони проходять науково-дослідну практику і можуть ознайомитися з досягненнями співробітників відділу, основними напрямками їх досліджень і відчутти наукову атмосферу, зробити свої перші спроби пера на науковій ниві.

Дорогі друзі! Нехай радісними і вагомими будуть ваші творчі здобутки в найблагороднішій справі – становленні педагогічної науки України, такої необхідної для навчання і виховання українців XXI століття, а цей

ювілей стане для Вас не тільки підсумком колосальної роботи, величезного внеску в розбудову нашої держави, але й сприятиме здійсненню планів у майбутньому!

З глибокою шаною, повагою і любов'ю – колектив кафедри української мови та методики навчання Інституту педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова

Вельмишановним ученим відділу початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України з нагоди Вашого ювілею

Щиро вітаю вас усіх з Вашим ювілеєм – 60-річчям творчої педагогічної діяльності. Хочу висловити велику подяку за підтримку, взаєморозуміння та допомогу, яку отримуємо постійно від вас та Вашого відділу.

Уперше моє знайомство з вами відбулося, коли в школах Радохівщини на Львівщині проходив експеримент по залученню шестирічних дітей до навчання в початковій школі (1983/86 н.р.). Я з великою увагою слухала лекції провідних науковців з вашої лабораторії (так називався тоді відділ), у співавторстві брала участь у методичних розробках.

У вересні – листопаді 1986 року я проходила стажування у відділі, де мене зустріли привітно й доброзичливо, допомогли у розв'язанні багатьох проблем. У 1988 році я захистила кандидатську дисертацію під керівництвом світлої пам'яті Н.Ф.Скрипченка.

Відділ початкової освіти – це сузір'я видатних особистостей, талановитих сучасних освітян, знаних науковців і прекрасних людей з високою громадянською позицією. Тут працюють висококваліфіковані спеціалісти в галузі початкової освіти.

Олександра Яківна Савченко, академік НАПН України, має свою школу, є провідним дидактом початкової освіти в Україні, автор численних підручників, чия закоханість у науку передається її послідовникам, вона передалась і мені. Це мудра і яскрава особистість, яка зіграла значну роль у моєму становленні як викладача, так і науковця. Олександра Яківна наділена вмінням вселяти віру в те, що ти робиш, у ті здобутки, яких досягаєш, і головне – у результат твоєї роботи.

Надія Михайлівна Бібік, талановитий науковець, мила й доброзичлива, авторка багатьох публікацій, відзнача-

ється оригінальністю мислення та дотепністю, допомогла мені в опануванні логікою та послідовністю дослідження.

М.С.Вашуленко, провідний учений у галузі методики викладання української мови, дослідник рідного слова та закоханий у нього, вмів просто та ясно розтлумачити складні на перший погляд мовні явища та факти.

О.Ю.Прищеп, толерантна й щира, розробила методику формування красивого каліграфічного письма для вчителів і учнів початкової школи. Працює над створенням багатого дидактичного матеріалу як для вчителів, так і учнів.

І сьогодні, хоча відділ омолодився новими науковцями, є у кого повчитись і проконсультуватись. Це і доктор педагогічних наук А.Д.Цимбалару, завідувачка відділу, старші наукові співробітники – К.Пономарьова та Н.Листопад й інші, які йдуть у ногу із сучасною наукою, є досвідченими науковцями й порадиниками. Моє постійне спілкування з науковцями йшло та іде на користь мого наукового зростання, набуття педагогічного досвіду.

Спасибі, що ви є, що з вами можна поспілкуватися і дізнатися багато нового в галузі початкової освіти, що ви в будь-яку хвилину можете проконсультувати і порадити.

Зі славним ювілеєм вас усіх! З роси вам і води, дорогі науковці!

Доброго вам здоров'я, подальших творчих успіхів у такій нелегкій праці, яку ви виконуєте, забезпечуючи її якість на високому науково-методичному рівні.

Щастя вам!

Алла Зимульдінова,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри ПіМПО
Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка

Вельмишановні науковці!

Педагогічний колектив Броварської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 2 сердечно вітає вас зі знаменною датою – 60-річчям з дня заснування лабораторії початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України.

У ваш поважний ювілей прийміть вітання і подяку за співробітництво, ідеї та натхненність думки, що спонукають до конкретних дій. За роки свого існування ви зробили унікальний внесок у вдосконалення системи підготовки педагогічних кадрів, формування інтелектуального потенціалу країни. Сьогодні лабораторія початкової освіти по праву є одним з провідних освітніх і науково-методичних центрів в Україні. Широка практична, інноваційна спря-

мованість, сучасні технології, інноваційні проекти, які реалізує лабораторія, дозволяють упевнено йти в ногу з часом, займатися глибокою дослідницькою роботою. Її результати знайшли втілення в сучасних програмах, методиках навчання і виховання, підвищення кваліфікації тисяч учителів, розвитку вітчизняної освіти.

Завдяки цілеспрямованості, величезній невичерпній енергії, творчому пошуку, високому професіоналізму, вмінню дбайливо зберігати закладені традиції, ваш колектив незмінно досягає успіхів у здійсненні найсмисливіших планів та ідей.

Наука і освіта – друзі. Програми та посібники, підручники й рукописи, уроки, семінари, науково-практичні

конференції – все це результати плідного союзу науки й практики в шкільній діяльності. Всі ваші ідеї і наші пропозиції – результативне поєднання у навчальному житті.

Наша тісна співпраця розпочалася у 2002 році дослідно-експериментальною роботою з теми "Формування в учнів самостійної навчальної діяльності" під керівництвом академіка педагогічних наук О.Я.Савченко. Протягом тринадцяти років Броварська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 2 є експериментальним майданчиком НАПН України.

Експеримент у школі став джерелом нових ідей для вирішення тих завдань, що планує заклад. Щоб набуті знання, вміння й навички школярі зуміли використати у повсякденному житті, учителі розвивають у них потребу до пізнання та самостійність дій у навчанні. Ми дійшли висновку, що педагогічний колектив, який будує себе під егідою науки, здатен цілеспрямовано створювати буття для компетентного випускника, творця й проектувальника свого життя.

Провідні вчені лабораторії початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України здійснюють багаторічний науково-методичний патронаж над нашим навчальним закладом. Так, академіки О.Я.Савченко, О.В.Сухомлинська, М.С.Вашуленко були частими гостями на наших семінарах,

круглих столах та педагогічних радах, що сприяло зростанню професіоналізму педагогів.

Розвиток навчального закладу, якісні зміни в освітньому процесі – це наша спільна заслуга. Наукові ідеї трансформуються в практику освітнього закладу шляхом наукового керівництва установою, інструктажами з діяльності та консультаціями.

У професії вчителя завжди існує бажання нового. Тому для дослідження нас цікавить вже інша тема, а саме – "Розвиток творчої особистості молодшого школяра на літературній спадщині В.О.Сухомлинського в умовах загальноосвітнього навчального закладу". Спостереження, анкетування, тести й бесіди, діагностика потенціалу здібності, створення умов для розвитку ініціативи й креативності. А кінцевий результат – попереду, зараз – творчий пошук і становлення.

Шановні науковці, бажаємо вам на освітянській ниві творчої наснаги, успіхів у науковій та педагогічній діяльності, удачі, важливих рішень. Щоб ваш досвід, досконалість у професії, вир потенціалу, інтелекту й творчості ще довго-довго служили послідовникам для підсилення авторитету української науки. Сподіваємося на тривалу співпрацю і бажаємо вам гарного свята та плідної роботи!

Зі щирою повагою – директор школи **О.М.Мельник**, заступник директора з НВР **С.А.Новічкова**, бібліотекар **Л.М.Масоха** та педагогічний колектив Броварської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 2 (Київська обл.)

Колектив редакції журналу "Початкова школа"

приєднується до привітань колег і бажає співробітникам відділу початкової освіти – багаторічних і постійних членів редколегії журналу – подальших творчих успіхів